

Rybářství

únor 2013

založeno 1897

■ **KANADA**
Velké otročí jezero

■ **POHLED**
Soumrak potočáků?

■ **LOV KAPRŮ**
na vltavské kaskádě

■ **VÍKEND**
ve spárech mrazu

■ **TRESKA TMAVÁ,**
podceňovaná ryba

**NA RYBÁCH JE KRÁSNĚ
I V ZIMĚ**

Rybaření

Těšíme se na Vás
na výstavišti v Brně
7.-10. 3. 2013

● **CHCETE ROČNĚ UŠETŘIT 360 Kč? Využijte předplatné!**

2013 cena: 70 Kč, 4

9 770373 6750

HISTORIE, SOUČASNOST A NEJISTÁ BUDOUCNOST JEZERO MILADA

Vzhledem k tomu, že během čtvrtohor nedošlo na území Česka k tak výrazným klimatickým změnám, jako v některých jiných evropských zemích, je naše země na přirozené stojaté vodní plochy poměrně chudá. V současné době je na našem území okolo třiceti jezer, která vznikla činností přírody.

Jezero Milada (nebo také Chabařovice) je zatopená důlní jáma, která leží mezi městy Teplice a Ústí nad Labem. Toto jezero je první skutečně velká vodohospodářská rekultivace v Česku s důkladně monitorovaným postupem zatápění a vývojem ekosystému. Do budoucna tedy bude poskytovat esenciální poznatky pro další plánované vodohospodářské rekultivace v Podkrusnohří. Historie tohoto jezera se začala psát 15. června roku 2001, kdy se začalo s jeho napouštěním z předřazené Kateřinské nádrže, která má také sedimentační funkci. Napouštění jezera bylo velmi pozvolné a na plný stav bylo napuštěno 8. srpna roku 2010. Milada leží v nadmořské výšce 146 m, její rozloha je 252 ha, délka činí 3,2 km a šířka 0,7 km. Její objem je 35,6 milionů m³ vody. Průměrná hloubka činí pouhých 16 m a maximální hloubka se pohybuje okolo 25 m. Tak malá hloubka, ve srovnání s ostatními důlními jámami, činí jezero Milada z hlediska kvality vody nejzranitelnějším. Hlavně proto, že živiny uložené na dně jezera budou moci být více či méně opět mobilizovány do koloběhu v nádrži.

O to větší pozornost bude muset být do budoucna věnována udržování vhodné rybní obsádky.

Dveře se začínají otvírat

V současnosti se začínají některá území připravovat pro budoucí investory a postupně dochází k otevírání okolních míst pro veřejnost. Vstup do těchto prostor byl totiž na rozdíl od ostatních důlních jam po celou dobu rekultivace zakázán. Jezero mělo být již roku 2012 předáno okolnímu svazu obcí. Bohužel kvůli sesuvu některých rekultivovaných zón po prudkých deštích roku 2010 a některým dalším komplikacím bude předání ještě o několik let posunuto. Jezero má do budoucna poskytnout lidem značné množství nejrozličnějších aktivit, od jízdy na kole po okolních cyklostezkách, přes koupání, jachting a potápění až po rybaření. Mimochodem jak pro jachtaře, tak pro rybáře bude značnou komplikací trochu nešťastně vyřešený abrazní val téměř okolo celého jezera. Tento val se totiž táhne ve vzdálenosti okolo 10 až 15 m podél břehové linie těsně pod vodní hladinou a místy dokonce vykukuje nad hladinu. Je to tedy ideální past na proražení bortu a dna lodě. O nemožnosti rybaření a zdolávání ryb ze břehu přes tento val ani nemluvě.

I přes drobné nedostatky je Jezero Milada naprosto fascinující vodní plochou

S velice vysokou kvalitou vody, nevidanou pestrostí vodních rostlin a úžasnou rybní obsádkou. Průhlednost vody zde dosahuje pro naši republiku nevidaných 10 m. Co se týče submerzní vegetace, je jezero Milada u nás naprostým unikátem již od prvních let napouštění. Vodní vegetace je zde silně rozvinutá a disponuje nebyvale vysokým po-

čtem druhů. Zárůst vodních rostlin se táhne od břehové linie až do hloubky 15 m. V mělké vodě od hloubky 2 m až do hloubky okolo 8 m dominuje široké spektrum vodních rostlin, které i v osimetrové hloubce dosahuje až k hladině. Výrazně jsou zde zastoupeny rdesty rodu *Potamogeton*, hlavně pak rdest kadeřavý (*Potamogeton crispus*). Dále také krásné stolistky rodu *Myriophyllum*, také vodní mor kanadský (*Elodea canadensis*). Ten je na našem území nepůvodním druhem pocházejícím ze Severní Ameriky a u nás se vyskytují jen samičí rostliny. Rozmnožuje se tedy pouze oddenky. Ve větších hloubkách se pak nachází souvislý porost makrofytní řasy parožnatky (*Chara sp.*), která dosahuje až 40 cm výšky a její stélka je lehce inkrustovaná. Travníky parožnatky sahají až do hloubky 15 m a hlouběji je už jen holé dno. Místy se zde najdou mrtvé zatopené suchozemské rostliny, jako například bez černý (*Sambucus nigra*).

Živočiškové

Z makroskopických bezobratlých stojí za zmínku rak pruhovaný (*Orconectes limosus*), který je zde velmi hojný a jeho početnost se s přibývajícím roky stále zvyšuje. Rak pruhovaný je mimo jiné poměrně významnou složkou potravy místních dravých ryb.

Jezero Milada je svým charakterem typické štičkové jezero, kde lze předpokládat vysoký podíl štičky obecné (*Esox lucius*) a okouna říčního (*Perca fluviatilis*) doplněný o ryby kaprovité. Mělo by tedy být svým rázem podobné mělkým skandinávským vodám. Vývoj rybní obsádky byl na jezeře sledován hned od jeho počátku. Od roku 2002 do roku 2005 prováděl orientační průzkum zatápěného jezera Výzkumný ústav vodohospodářský

NOVĚ VZNIKAJÍCÍCH JEZER NA NAŠEM ÚZEMÍ (2)

T. G. Masaryka v Praze. Od roku 2005 do současnosti provádí komplexní průzkum rybní obsádky Hydrobiologický ústav Biologického centra Akademie věd ČR.

Dominantní okoun

V roce 2002 se v jezeře vyskytovalo pět druhů ryb, zatímco v roce 2005 to bylo už dvojnásobné množství a do roku 2010 bylo nalezeno celkem 13 druhů ryb. V prvních letech vývoje jezera byl dominantní rybou okoun říční, ten tvořil až 70 % úlovků při kontrolních odloveh. Od roku 2005 byl však sledován rapidní nárůst perla ostrobřichého (*Scardinius erythrophthalmus*) a plotice obecné (*Rutilus rutilus*). Vzhledem k tomu, že reálně hrozil silný rozvoj těchto ryb, které by okounové jezero převedly do jezera s obsádkou kaprovitých ryb, bylo nutné provést jistá opatření na zmírnění tohoto stavu. Proto byly kaprovité ryby ulovené při průzkumných odloveh z jezera odstraňovány a navíc se zvýšila intenzita vysazování dravých ryb větších

Candát obecný zde není příliš hojnou rybou, ale pokud se s ním setkáte, většinou stojí za to

rozměrů. Toto opatření přineslo okamžitý efekt v podobě poklesu ryb kaprovitých a velice úspěšné samoreprodukce ryb dravých.

Do jezera byly od jeho počátku uměle vysazovány tyto druhy dravých ryb: bolen dravý (*Aspius aspius*), štika obecná (*Esox lucius*), sumec velký (*Silurus glanis*) a candát obecný (*Sander lucioperca*). Od vysazování bolena se však brzy upustilo z důvodu nemožnosti samoreprodukce v jezeře bez většího přítoku. Candát, jakožto druh prospívající spíše v úživnějších jezerech, byl do mladý s nízkou úživností vysazen v omezené míře.

Hlavní pozornost byla tedy upřena na štika obecnou a sumce velkého. Generační jedinci těchto ryb byli do jezera vysazeni v letech 2005 a 2007 a u obou druhů se prokázala velice dobrá prosperita a úspěšná samoreprodukce. Velice dobrá prosperita dravých ryb v jezeře vedla ke skutečnosti, že v roce 2010 tvořily dravé ryby 40 % biomasy jezera. I v roce 2012 byla zjištěna velice vysoká početnost štiky obecné

Okoun říční a perla ostrobřichý jsou od samých počátků jezera nejvýznamnější složkou místní rybní obsádky. Jak je vidět, oba druhy se zde vyskytují v takových velikostech jako jen málokde v Čechách

Sto osm centimetrů dlouhá štika ulovená při průzkumných odloveh roku 2010. Tato ryba pravděpodobně plave v jezeře dodnes. Kolk asi máří dnes a kolk bude měřit, až bude ulovena prvním sportovním rybářem? Dostane se jí pak úcty opětovného puštění, aby mohla potěšit další a další rybáře? Káz by ano!

Velmi hojným obyvatelům Jezera Milada je rak pruhovaný

a sumce velkého a to jak starších ryb, tak také jejich plůdku.

Co se týče rybní obsádky, Jezero Milada je v perfektním stavu

Navíc skutečnost, že se v jezeře stále vyskytují generační dravci z roku 2005, je pro každého rybáře jistě velice zajímavá. A možnost ulovení na-

příklad více než metrové štiky zde v budoucnu bude naprosto reálná. Pokud jde o kaprovité ryby, je stále poměrně dost perlička, plotice a také lina obecná (*Tinca tinca*). Všechny tyto tři druhy jsou zde hojně zastoupeny ve velikostech pro běžného rybáře nevidaných.

Parožnatka vytváří na dně jezera souvislý koberec, který se vyskytuje až do hloubky 15 metrů

Nepochybnou hrozbou pro rybní obsádku je předání této vody svazu obcí

A asi také i svěřeni hospodaření na jezeře rybářskému svazu. Pokud zde totiž nebude mít rybolov striktní omezení, postihne tuto lokalitu katastrofa, jako každou vodní plochu, která se stane rybářským revírem. Přívaly rádob sportovních rybářů toužících po masu dravých ryb zdecimují obsádku dravců během několika let. Rybářský svaz bohužel ze svých prostředků takové množství dravých ryb do revíru dodat nedokáže a nedostatek dravých ryb nahradit nasazením tak oblíbeného kapra obecného (*Cyprinus carpio*), by byl krok nešťastný, protože pro tuto lokalitu je druhem nežádoucím. Odborníci z Hydrobiologického ústavu Biologického centra Akademie věd ČR se snaží modelově sestavit scénář únosného rybolovu. Ten by udával únosný rybářský tlak na revír, který by neměl vážnější dopad na populaci místních dravých ryb. Osobně jsem pře-

Podvodní lesy makrofyty slouží jako jesle pro plůdku ryb. Jejich přítomnost má větší důležitost, než si dokážeme představit! Plůdek dravců se zde skrývá před staršími jedinci a díky tomu je zde populace dravců tak vysoká. Vysazení amura bílého (*Oreochromis mossambicus*) by vedlo ke zdecimování těchto porostů. Z jezera by se pak stal homogenní lůvok, kde by měl plůdek štik jen malou šanci

MIVARDI
ORIGINAL MIVARDI QUALITY**SPOLEHLIVÉ BAITRUNNERY
ZA JEDINEČNOU CENU****NEW!**
NOVINKA
2013**Naviják Taurus**

- Maximálně vybavený baitrunner
- Šnekový převod
- Kónická cívka s velkým průměrem
- Spolehlivá konstrukce a dlouhá životnost
- 7 ložisek
- Vel. 60 a 70

CENA od: 1185,- Kč**Naviják Sigma**

- Moderní nadčasový design
- Frézovaná kovová klička
- Odlehčená kovová cívka
- Čilivý brzdový systém
- 7 ložisek
- Vel. 40, 50, 60

CENA od: 870,- Kč

Lin obecný je dalším druhem, který zde dorůstá obrovských rozměrů. Jedinci přesahující hranici 50 cm zde nejsou vzácností

svědčen, že lov dravých ryb by povolen být měl. Ovšem pouze v režimu Chyt a pusť a každý dravec by musel být vrácen zpět do jezera – a to bez výjimky. Jedině tak se dá zachovat místní silná populace dravých ryb. Bohužel, jak Rybářský řád, tak zákon o rybářství má, co se ochrany ryb týká, nedostatky. Žádné Chyt a pusť, či horní míru ryby neznají. Jakékoli striktní omezení v lovu na tomto budoucím revíru tedy bude obtížně proveditelné.

Ale...

Pokud se však omezení podaří prosadit a sestavi se vhodný zarybňovací plán, který bude směřován pouze k vysazování dravých ryb a absolutně vyloučí vysazování ryb kaprovitých (a pokud tento zarybňovací plán bude hospodařící organizace dodržovat), pak všichni příznivci lovu dravých ryb budou jezdit lovit trofejní dravce místo do Švédska a Španělska do Ústeckého kraje na jezero Milada. Pokud však hospodařící jednotka zaváhá, nechá populaci dravců zdecimovat a jezero se zvrátí do kaprového stavu, bude nevratně ztraceno a rybáři budou lovit to, co loví na všech našich údolních nádržích. Tedy cejny, plotice, po vysazení násadové kapry a důvodem k oslavě bude větší candát, či štika. Bití tím samozřejmě nebudou jen rybáři samotní, ale všichni, kteří chtějí jezero využívat k rekreačním účelům. Zůstat pouze u nějakých doporučení typu „trofejní dravce se doporučuje

vracet zpět do revíru“ nemá smysl. Stále je mezi námi mnoho těch, kteří před fotografií a zážitkem dávají přednost pořádné porci masa v pekáči.

Z příložených fotografií je patrné, že v jezeře, které není postiženo silným rybářským tlakem, se vyskytují všechny druhy ryb v trofejních velikostech. Ryby v podobných délkách v jezeře Milada opravdu nejsou vzácností – i přes přítomnost velkého množství dravců a také kormoránů. Rovněž menších kategorií dravých ryb je obrovské množství, takže tvrzení, že velké štiky zdecimují populaci menších štik, je samozřejmě nesmysl! Ba naopak, trofejní jedinci štiky produkují tak obrovské množství jiker, že dokážou bezpečně zajistit vysokou početnost mladších jedinců. A že část svých potomků sežerou, to je naprosto přirozené. Špatný stav našich revírů a nedostatek trofejních ryb a hlavně dravců tedy podle mě nezpůsobují kormoráni, ba ani přemnožení sumci. Problém hledejme jinde. Můžeme si za to sami.

Příště se podíváme na ještě mladší a větší jezero Most, které se svou úctyhodnou hloubkou 75 m je po vodní nádrži Dalešice nejhlubší vodní plochou v ČR. Dokonce i ÚN Orlík by měla mít hloubku údajně o jeden metr menší. Toto jezero je rovněž zajímavé historií, kterou pod svou hladinou ukrývá.

LUKÁŠ VEJŘÍK, JIŘÍ PETERKA
FOTO: AUTOŘI, ZUZANA SAJDOVÁ

www.mivardi.cz